



քան, մինչև ամբողջ անդամավճարը—ընդունված կարգով 100 բուրգի—լրանայ: Միւս կողմից ընկերութեան գործերը վարելու համար հարկաւոր են ձեռնհաս, ընդհանրութեան շահերին նուիրված ինտելիգենտ, երիտասարդոյժեր: Այսպիսի յարմարութիւններ կարող են ներկայացնել քաղաքները, գիւղաքաղաքները և ամենաշատը այնպիսի կենտրօններ, որոնք իրանց յարմարութիւններով բացառիկ նշանակութիւն են ստացել, որպէս Երևանը, որի նորաբաց ընկերութիւնը անպայման աջողութիւն է խոստանում և Աշտարակը, որի ընկերութեան երկու տարգայ գոյութեամբ շատ գոհ են մասնակցողները:

Բայց չե՞ որ այդպիսի կենտրօններում համախմբված են միմիայն մանր առևտրականներ և արհեստաւորներ, այլ խօսքով, մի սահմանափակ թիւ մարդկանց, մինչդեռ գիւղական, երկրագործ, դաշտային մանր արդիւնաբերութեամբ պարապող դասը, որը կազմում է ազգայինակութեան  $88\%$  և որը գտնվելով ոնտեսական քայլայման վիճակի մէջ, ապում է այդ կենտրօններից գուրս, մոռացված

թաղաքում — առևտրական կենտրոնում —  
և առևտրականի և արհեստաւորի համար  
և հնարաւոր է, և դիւրին, և շահաւէտ անտե-  
սել մի հարիւր ըուբնի և օգտվել 5—600 ր.  
լարկով, իսկ գիւղում — խեղճ գիւղացուն ժվ  
ուռել փող, որ նա տնտեսէ, չէ որ եթէ նա  
սազան քայրայուսը, ի շարկէ, խօսը ա-  
հատների մասին չէ, միւս կողմից ինտել-  
գենտ երիտասարդ ուժերի չչպրացնող հա-  
գամանը և երրորդ կողմից գիւղական վա-  
խառուների ներկայութիւնը ամեն բարի գոր-  
տապալում են և անօգուտ դարձնում այնպի-  
ճենարկութիւններ, որոնց հիմքը կազմում  
ժողովրդի շահը և օգուտը:

**ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒԲԵՐ**

Եւ իսկապէս հարցի վրա պէտք է նայել ոչ  
մէ մի որոշ դասի, մի ասհմանափակ շրջանի  
կեղեցում սրբազն էկզարիս հոգեհանգիս

Ներքին գործերի մինիստրութիւնը հաստատել է հետևեալ երկու կանոնադրութիւնները  
1) Ա. Պետքառութեան համար, ովքեանը, և

Եթէ ընդունենք նոյն խկ, որ ինայողութիւնը եթէ ոչ մեծ չափով, գոնէ փոքր չափով, հսարաւոր է, նաև գիւղական տարրի էջ, ի նկատի ունենալով, որ ինայոցը կառող է փոխառութիւն անել նոյն դրամարկղից, այնուամենայնիւ գործի դեկավարութեան մադիրը կը մնայ անլուծելի, առաջ բերելով այլառութեան և ձեռքից ձեռք շահեցողութեան մի նոր աղբիւր:

Գիւղում պահ եւեառողջ բասէ մէջ հա-

1) Ս. Պետերութքի կանանց բժշկական ինստիտուտի կովկասեան ուսումնարանական շըմ ջանի միջնակարգ դպրոցներում ուսած ուսանողուհիներին օժանդակող Թիֆլիսի ընկերութեան և 2) Քութայիսի նահանգի Օգուրգիթ գաւառի հասարակական դրագարանի:

Գիւղում, բուն երկրագործ դասի մէջ, ին-  
ուելիիքնստ ժողովրդի շահերին նույիրված ան-  
ատներ շատ ըիչ են, նոյն իսկ մատներով  
արելի է հաշւել նրանց, եղածներն էլ հնա-  
պառակեն առնեն հասարակական պահե-  
անցկացնել ըազարում և շահագործել:  
Այ-  
մասին պօստ-հեռուագրական գլխաւոր վարչո-  
թիւնը հաղորդել է արդէն Թիֆլիսի շրջան  
պօստ-հեռուագրական վարչութեան կառավար-  
չին:

Մանկավարժական գիտութիւնները պահանջում են, որ գպրոցը և ընտանիքը, ուսուցիչները և սաների ծնողները եղբայրներու ու քոյրերը որքան կարելի է մօտ յարաբերութիւն, շփում ունենան, խելք-խելքի տան մտածեն, ընդհանուր ուժերով միջոցներ ձեռ

Նեղել միաբանութիւնների դէմ յօրինած օ-  
էնքի ընսութեան։ Կօմբի մինհստրութիւնը

Համար է ասել, որ 70-ամեաւ ծեռունի Կոմսի կական-բաղաքական գործունէութեան փայլուամբ:

“ՀՅՈՒՅՔ Ե ասել որ 70-ամեայ ծերութի կոմքը ամփոփենք համառօտ կերպով։ Դեռ 1901 թ. ցըվում և գաղթում են Թրան սիայից այսպէս անուանված՝ անիրաւառութան միաբանութեանները, այսինքն նրանք, որոն

չջ,—ի հարկէ, mutatis mutandis ձեւի հնթար-  
ելով—և կազմել չորրորդ յօդուած, որպէս զի  
րանով կարելի լինի մի կողմից օրէնքի երկար  
և լող գերատները կրծատել և միւս կողմից, որ  
գլխաւորն է, խուսափել աջակողմեանների  
չեն եղել՝ կառավարութեան հաճութիւնը առա-  
նալու. Վերջապէս կառավարութեան հակակղե-  
րական հոսանքը զօրեղանալուց յետոյ (բացա-  
ռապէս կօմքի օրով), նոյն իսկ կառավարու-  
թեան հեղինակութիւնը հայցող խնդրամատոյց

Թեան հեղինակութիւնը, այժմեան օրէաքի ոս-  
ժով միանգամայն լուծվում եւ դուրս են վոնդր  
վում կրթական-դպրոցական սահմաններից: Ներ-  
կայ օրէնքի առաջին տուրածո ասում է մոն-

Կայ օրէսքի առաջն յօդուածը ասում է վրձ  
ռապէս հետևեալը. «Ֆրանխայում բոլորովին  
արգելվում է միաբանութիւնների դաստիւթիւն  
նը՝ ինչ տեսակի, բնաւորութեան եւ ծաւալի ու

Նարկեն սահմերի մտաւոր և բարոյական հորի-  
զոնը լայնացնելու, մաքրելու և կրթելու մա-  
սին։ Անա այդ մանկավարժական սկզբունքն  
աչքի առաջ ունենալով, Վարշավայի միջնա-  
կարգ դպրոցական հաստատութիւններից մէկը  
դիմում է 800 ծնողների և խնդրում, որ գրա-  
ւոր կերպով յայտնեն, թէ ներկայ ուսուցման  
ինչիցն են դժգո՞ն, Ի՞նչ բանի դէմ բողոքներ  
ունեն և կամ ի՞նչ փոփոխութիւններ կը ցան-  
կային մտցնել այժմեան կրթական ու դպրո-  
ցական գործում։ Եւ ահա թէ ի՞նչ հրաշալի  
հետևանք է տալիս այդ «պլերխացիութ»։ «Բարձ.  
Դիւեւ.»-ի ասելով՝ 800 ծնողներից բարեհաձել  
են պատասխանել միմիայն... 12 հոգի։ Դրանց  
էլ մեծ մասը մի կրթական-բարոյական-ման-  
կավարժական միջոց են առաջարկել։ — Դիտէ՞ք  
ի՞նչ։ Ո՞չ, չէք կարող գուշակել... Պակասեցնել  
ուսման վարձը։

ինձ քշել այստեղից, իսկ զուք պահանջում էք  
ինձանից հեռացնել նրան խմբից, կամ խումբը  
նրա անախորժ ձայնից»։

—

Փի՛ՇԱՄԱԼ գիւղից (Շուշու գաւառ) մեզ  
գրում են. «Բացի գիշերային գողութիւննե-  
րից, որ կատարվում են մեր գիւղօրայքում,  
մօտակայ թրբաբնակ գիւղացիները սովորու-  
թիւն են արել. դիմել մի ուրիշ՝ աւելի  
ձեռնտու ու հեշտ միջոցի։ Մեղանից, մօտ 5  
վերսա հեռաւորութեան վրա գէպի հիւսիս-  
արեկելք գտնվող Ղասումլու ու Մուղանլու գիւ-  
ղերից մեզ ամենքիս յայտնի թուրքերը օր ու  
ցերեկով գալիս են մեր արօտատեղից ապրան-  
քը քշում տանում ու նորից անասնատիրոջ  
վրա ծախում։ Երբ խաչնարածները երեկոյեան  
արօտատեղից պակաս անասուններով վերա-  
դառնում են և անասնատիրոջ յայտնում են,

ՆԱՄԱԿԱՆՈՒԹՅ մեղ գրում են. «Ահա երկրորդ ամիսն է, ինչ որ կարմիր արևի երես չենք տեսնում: Փետրվարից պատճ մինչև այսօր շարունակ ձիւնի, անձրևի ու ցեխերի մէջ ենք լողում. յարատե յորդ անձրևները վտանգ են սպառնում երկրաշարժից գլուխ ազատած խար-խով խրճիթներին: Այդպիսով, շնորհիւ անձ-րեների, ցրտերի ու սոսկալի ցեխի, այս հրա-շալի տօներին աղօթատնից բացակայել է մեր ժամասէր ժողովրդի ստուար բազմու-թիւնը, իսկ ցրտերի մասին, պատմում են ծե-րունի շամախեցիներ, որ այսպիսի ցրտեր դեկտեմբերին ու յունվարին էլ չեն տեսած: Զատկական տօները մօտեցել են, դուք գտառ-ների, ձկների, հնդկահաների ու զանազան խորտիկների մասին էք հոգում, իսկ մեր աղ-քատ ժողովրդի մեծամասնութիւնը «մանով» ալիւրի ետևից է մանգալիս: Ասացէք, խրնդ-րեմ, թնչչ պէտք է լինի այս ծայրահեղ աղ-քատների հալը, ալիւրը թանգ, փայտը թանգ, ածուխը թանգ, աշխատանք—փող էլ չը կայ, իսկ երկնքից անընդհատ տեղացող անձրևները րօպէ անգամ չեն դադարում: Իսկ տեղական կօմիտէտը, դեռ ոչ մի կարգադրութիւն չէ ա-րել մեր աղքատների մասին»:

ՑԱՐԻՑԻՆԻՑ մեզ գրում են. «Պատահմամբ ես մտալ այստեղի աղօթատուն կիրակի օրը,

պատարագի ժամանակ։ Երգում էր միաձայն խումբը սարսափելի աններդաշնակ։ «Երգեցիկ խմբի» այլանդակ տպաւորութիւնը ուժեղացնում էր մի սաստիկ բարձր խռպոտ մոնչիւն, որը արձակում էր քահանայական դասից տեղական, այսպէս սասած, «պաշտոնի» վաճառականներից մէկը։ Զը կարողանալով զսպել դըժգոնութիւնս, ես գուրս հեկայ ազօթատոնից։ Պատարագի վերջը այցելեցի քահանային և յայտներով գժգոնութիւնս երգեցիկ խմբի աըպաւորութեան մասին, տէր-հայրը միայն հետնօրէն ժպտաց պատասխանելով։ «Նոյն կարծիքը ինձ յայտնել են շատերը, բայց ես անկարող եմ հեռացնել խմբից մինչև անգամ այն անձին, որին դուք խռպոտ էր անուանում։ Ես կասկածում եմ, որ այդ պարոնը ուզում է ԱՐՄԵԱՆՍԿԻՑ (Ղրիմ) մեզ գրում են, «Տեղիս ոռւս սիրողների խումբը մարտի 14-ին մի ներկայացում տուեց ժողովարանի դահլիճում, որից գոյացած արդիւնքը ամբողջովին յատկացրված էր պատերազմում վիրաւորված զինուորների օգտին։ Դժբաղվաբար բարի նըպատակը ցանկալի արձագանքը չը գտաւ հասարակութեան կողմից—դահլիճը կիսով չափ դատարկ էր՝ երկու զիմաւոր պատճառներով՝ նախ, որ Պերիկոսի հաշտարար դատաւոր պկասսինսկու Սիմֆերոպոլ գոխաւզրվելու պատճառով այն գիշեր ընթրիք էին տալիս Պերիկոսի կողում և երկրորդ, որ եղանակը խիստ աննպաստ էր։ Մուտք եղաւ ընդամենը 56 ըռութիւն։ Սիրողներից աչքի ընկան իրանց աշող խաղով հայագիտ տիկ. և պ. Դաբախեաններ

նել է 10 տարի): Օրէնքի երկրորդ յօդուածն պետք է 10 տարի) ընթացքում տարեկան առողջապահութեան սկզբնավաճառքը կազմուի 3,700,000 ֆրանկ, իսկ համայնքները տարե-

ւորովի կենց սկսած դասառու միաբանութիւնները իրաւունք չունեն եռու անդամ ընդունելու»:

բաշ տուող կղերական-միաբանական դպրոց-ների մեծ մասը պատկանում է «Frères de la Doctrine chrétienne» միաբանութեան։ Մնացածները մեծ մասամբ իգական գիշերօթիկ

որոնց գէմ ուղղված են Ներկայ օրէնքի ջնջող շեշտերը: Դպրոցների այդ քանակը վերջին մասցորդն է 12,000 միաբանական դպրոցների, որոնք գոյութիւն ունեին Ֆրանսիայում սրանից չորս տարի առաջ:

Մինչապ-նախագահ Կոմքը, որ այսքան ջերմ ցանկանում է սխոլաստիկ կրթարանների շուտափոյթ բնաջնջումը, ցոյց է տալիս իր հաշ-

ւետութեան մէջ, որ թէ համայնքները և թէ կառավարութիւնը ամենսին փրկանական դըժուարութիւն չեն կրելու, միաբանական դըպուանեառ աշխարհականութու ժամանակ։ Օսկ-

բոցները աշխարհականացմանը ժամանակ: Օրինակ նա բացատրում է, որ 1944 միաբանական գլուխությունների աշակերտներն ու աշակերտուները կարող են պետական արդէն գոյութիւնը են քրանսիական գաղութներում կուտարութեակերի գեր, այսինքն նրանք տարածում են քրանսիական լեզուն և կենդանի

թիւն ունեցող դպրոցներում տեղ գտնել։  
«Ենթադրելով—ասում .է նա բառացի—որ  
միաբանական դպրոցների բոլոր աշակերտնե-  
րը կը փոխադրվեն մեր դպրոցները, պետու-  
թե նո ձևառքեւ է առողջ հայրական հանուն»

(Քաղաքագլուխ և իր ամուսինը) և հրէայ դեղագործ պ. Շացօվ: Կարմիր խաչի օգտին նուիրատութեան գործը աջող կերպով առաջ է տարվում: Հայոց քահանան ևս, թեմական առաջնորդից ստացած գրութեան համաձայն՝ բոլոր հայերից նուիրատութիւններ է հաւաքում: Տեղացի հարուստ մի հայ 100 ըռւրիլ դրել է պ. նախանգապետի տրամադրութեան տակ, բացի քահանայի տուածից, գիւղերն էլ յետ չեն մնում քաղաքից՝ նուէրներ տալու կողմից: Վերջին օրերը մեզ մօտ խիստ ցըրտեր են»:

# ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

## ՊԱՏԵՐԱԳՄԻ ՀՈՒՐՁԸ

Խուզուր դեկտեմբեր են սպասվում: «Daily Chronicle» թերթի հաղորդած տեղեկութիւնների համաձայն, տեղեկութիւններ, որոնք ստացված են իրք թէ ոռուսաց զինուրական շրջաններից, մենք գտնվում ենք Եալու գետի վրա խոշոր գէպքերի նախընթաց օրը: Ապրիլի սկզբին երկու կողմերը առաջ կը շարժվեն, ոռուսների թիւը հաշուում են 200,000 մարդ, իսկ եապօնացիների թիւը—260,000 մարդ: «Times» լրագրի ասելով, գեներալ Կիրոկին, որ եապօնական զօրքի հրամանատարն է հիւսիսային Կօրէչյում, արդէն այժմ այնքան քաւականաչափ ոյժեր ունի, որ կարող է արագացնել Եալու գետից անցնելը, բայց, ըստ երևոյթին, սպասում է երկրորդ հերթի մօրիւլիքացիային: Ռէյտէրի գործակալութեան տեղեկութիւնների համաձայն, եապօնական զօրքի թիւը հետևեալն է, Կօրէչյում եապօնացիները կենտրօնացրել են 200,000 դաշտային զօրք և 60,000 պահակային: Բացի դրանից Եապօնիան գեռ ունի պահեստում երրորդ զօրքակչը, որ չէ կայացած:

Տօկիոից հեռագրում են թերլին, որ եապօնական զօրքը միացել է Կօրչայում։ Եապօնիայում մասցել են Դ գիվիգիաներ, որոնք կազմելով գլխաւոր պահեստ, կը յարձակվեն ուումների վրա ետևից։ Իրանց զօրքերը եապօնացիները կը բաժանեն երեք մասի։ Դուրս քշելով ուումներին Խարբինից, եապօնացիները կը վերջացնեն պատերազմը և կը թելադրեն հաշտութիւն։ Եապօնացիները ստիպված եղան փոխել իրանց սկզբնական ռազմագիտական ծրագիրը, որովհետև մի եապօնացի օֆիցէր իրը թէ ծախել է այդ ծրագիրը ուումներին։ (Новое Время)։

Ուսացած առաջարկութիւնները: «Temps» լլ-  
րագիրը հաղորդում է, որ ուսաց իշխանու-  
թիւնները իբր թէ դիմել են Զինաստանին  
թաթար գեներալի միջոցով և հետևեալ պա-  
հանջներն արել. 1) վերացնել Մանջուրիան  
չէզոք շրջանագծից. 2) ենթարկել տեղական  
մանջուրական պաշտօնեաներին ուսաց իշ-  
խանութեան. 3) ենթարկել ամբողջ երկիրը  
ուսաց իշխանութեան. 4) յատկացնել երկրի  
բոլոր հարկերը և տուրքերը յօգուտ ուսւնե-  
րի. 5) ենթարկել տեղական չինական զօրքերը  
ուսւների իշխանութեան: Նոյն լրագրի խօս-  
քով, չինական կառավարութիւնը հրաժարվեց  
կատարել այդ պահանջները, որոնք ծագել են  
խունխուզների աւազակային խմբերի գործո-

գութիւնների պատճառով: (Խօսէ Վրեմյ): Զեզոֆ պիտուքիւնների ծովալիին օրուքիւնները: «National Zeitung» լրագիրը հաղորդում է հետևեալ տեղեկութիւնները չէզոք պիտուքիւնների ծովալիին օրուքիւնների մասին Հեռաւոր Արևելքում: Անգլիան, ի հարկէ, բռնում է առաջին տեղը և ունի Արևելքում 6 զրահաւոր, 2 զրահային կրէյսէր, 7 կրէյսէր, 8 ականային նաւակ, 9 կօնտր-ականանաւ, 4 ականանաւ և 12 գետային ականային նաւակ, այսինքն, ընդհանուր առմամբ 47 նաւ: Նաւատօրմի հրամանատարն է գեներալ Բրիչ, որը ընտրել է իրեւ հրամանատարական նաւ «Գրութան»: Անգլիայից յետոյ տմենազօրեղ էսկադրան՝ ֆրանսիայինն է: Գլխաւոր էսկադրայի հրամանատարն է փոխ-ծովապետ Բէյլ: Նա բաղկացած է երկու կրէյսէրական խմբերից, երեք զրահաւոր կրէյսէրներից, երեք առաջին կարգի կրէյսէրներից, 3 ականային նաւակներից, 2 լրատու նաւերից, 8 կօնտր-ականանաւակներից, 3 գետային ականանային նաւերից: Գումարը՝ 22 նաւ: Գերմանիան ունի 10 նաւերից բաղկացած էսկադրա, Ֆօն-Պրիտվից փոխ-ծովապետի հրամանատարութեան ներքոյ, և բաղկացած է 3 առաջին կարգի, 5 երկրորդ կարգի կրէյսէրներից, 6 ականային նաւակներից և 2 ականանաւերից: Միացեալ-Նահանգները Առեւելքում ունի 21 սկզբանական գութիւնների պատճառով:

տը:—«Ստանդարտ» ասում է, որ ծովապատմութեան շատ քիչ օրինակներ կարող գրանից աւելի պարզ ցոյց տալ, թէ ինչ մի տաղանդաւոր և զօրեղ կամքի տէր մակարող է օրինակելի կարգ մտցնել և ոգևորեն իր օրինակով: Բոլոր ազգերի ծովագնները, նոյն իսկ եապօնացիները, յարգացաւակցութեամբ կը վերաբերվեն ծովապեամհվան:—«Տայժս», չը կասկածելով ռուս զովրդի հոգեւոր ոյժերի մասին, ասում է, Ռուսաստանը կորցրեց մի հրամանատար, ըին փոխարինելը հեշտ չի լինի:

ԲԵՐՈՒՄԻՆ: Պօրտ-Արտուրի աղջուը խորին չ  
ւակցութիւն առաջ բերեց: Գերմանական պ  
տօնական շրջաններում անկեղծ ցաւակց  
թեամբ են վերաբերվում Մեծ Իշխանի վե  
լորման և ողբում են ծովապետ Մակար  
վախճանը: Աղէտը յարուցեց առանձին ջ  
նամակը սթիւն այն պատճառով, որ առա  
եկել ոչ թէ թշնամու յարձակումից, այլ սս  
սափեկի դժբաղդութիւնից: Այստեղ յոյս  
տածում, որ ոռւսական նաւատօրմը այդպ  
ուժապոդ գեպքերի կրկնութիւնից խոլոյ կրտ

Դժբաղդ գէպքոլը զրկսութիւնը խոյս զը ա  
— Այստեղի մամուլը մեծ ցաւակցութեամբ է  
սում է աղէտի մասին։ Շատ լրագիրները  
երևացին Մակարօվի պատկերները և մասն  
մասն կենսագրութիւնները։ Տաղանդաւոր,  
ռանդուն ծովագետի ծառայութիւնները բո  
րովին ճանաչված են և գնահատված։ Բազմա  
զուն և նախաձեռնող ղեկավարը, իր եռան  
և կանխատեսութեամբ կարձ ժամանակում ձ  
բերեց ընդհանուր համակրութիւն և յարգա  
և կարողացաւ արգէն արդարացնել իր Կ  
դրված յոյսերի մի մասը։

ասում է, թէ Աւստրօ-Ռևոլյուցիան անկց ցաւակցութեամբ վերաբերվում է բարեկուս ազգի զգացումներին և հաստատա համոզված է, որ այդ գժբախտութիւնը կոտրի ուսւ զինուորների քաջութիւնը:  
ԼՕՆԴՈՆ («Բէյս. գործ.»): «Ճայմ» զորքում է, որ տիբետցիները, մարտի 26-Կարմիր Կուռքի հովտում նորից փորձե լնդդիմադրութիւն ցոյց տալ անզիւական շաւանքի առաջնորդաց շարժման: Անզիւա ները ստիպեցին բարձրութիւնների վրա դաւորված թշնամու թնդանոթներին լուերից յետոյ անցըք առնվեց: Թշնամու կորու տը՝ 200 սպանված. անզիւացիներից սպանվ չը կայ, այլ միայն 10 հոգի թեթև վիրաւ մած են:

ՎԱՃԻՆ ԳՏՈՆ («ՐԵՅ. ԳՈՐԾ.»): ՊԵՆՊԱ  
ԼՐՈՒՄ, «ՄԻՍԱՊՈՒՐԻ» պատերազմական նաւի վ  
թնդանօթաձգութեան ժամանակ, տեղի ու-  
ցաւ թնդանօթի պայթիւն: Սպասվեց 26 մա-  
ռորնց թւում մի քանի օֆիցէրներ:

ՊՈՐՏԱՄԱՐՈՒՏԻՒՆ: (ՐԵՅ. ԳՈՐԾ.): Պօրտամո-  
նաւահանգստում ականանաւերի կատար  
մանեօվրների ժամանակ, կօնտր-ականանա-  
րից մէկը նստեց աւազի վրա և խրվեց: Սպ-  
վածներ չը կան, բայց հնարաւոր է, որ

բոլորովին կորել է:  
ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳԻ: Նէվան բացվեց:  
ՍԵՎԱՍՏՈՊՈԼԻ: Ծովապետ Մակարօվի  
ղաժամ կորստի մասին «Վարեհագի» և «  
բեկցի» հերոսների պատուին տալիք ձն  
վերջինների ցանկութեամբ, վերացվում է:  
վապետ Մակարօվի ամուսնուն ուղարկվա  
հեռագիր Սեվաստոպոլի ժողովրդի ցաւաշեց

թիւնը արտայայտող:

ՀՕՆԴՈՒՅ: (ԲԵՅՄ, ԳՈՐԾ): ՀԱՄԱԺՆԱՔՆԵՐԻ ԺՈՂՈՎ  
ԲԻՈԳՐԻԿ ԳԻՄԵՑ ՀԱՄԱՅՆՑՆԵՐԻ ԺՈՂՈՎԻՆ, ԽԱՆՊ  
ԼՈՎ ԹՈՂԼԱՄՊԻԼ ԳՈՐԾԱՃԵԼ ՀԱԳԼԱԿԱՆ ԳՈՎ  
ՀԱԳԼԱՍՏԱՆԻ ՍԱհմանականից գուրս, ի ՆԿԱ  
ՈՒՆԿԱՆԱԼՈՎ Տիբետի բարդութիւնները և յա  
նեց, որ մարտի 18-ի կուի հետևանքը

եղաւ, որ արշաւանքը հասաւ նպատակ  
Բրօգիկը կարդաց գնդապետ Իօնիսեղբան  
հեռագիրը, որի համաձայն գեներալ Մակ-  
նալդ հասել է մարտի 29-ին Գենազէին:  
բետցիները կաղմալուծված են: Զինակի-  
լիազօր Մա եկաւ անգլիացիների մօտ, հաւա-  
տիացրեց, որ հեռագրական հաղորդագրութիւ-  
ները գործողութիւնների ընթացքի մա-  
բաւարար են, արդարացրեց արշաւախ-  
առաքումը և ընդգծեց հնդկական կառակ-  
րութեան համբերութիւնը տիբետեան կառ-  
վարութեան վերաբերմամբ, որ աշխատե-  
համաձայնութեան մէջ մտնել մի ուրիշ հեռ-  
ւոր պետութեան հետ: Այն ժամանակ, ո-  
տիբետեան կառավարութեանը փորձեց նե-  
խուժել հնդկական հողի վրա, Պետերբո-  
լիսաց դալայ-լամի կրօնական առաքելութիւն-

Կայացրեց տիբետական դէպքերի առփթով  
հանգստացուցիչ հաւաստիացումներ և անգր-  
լիական կառավարութիւնը յայտնեց սուսա-  
կանին, թէ նա ոչ առանց յուզմունքի պէտք է  
նկատէ որ և է մի պետութեան փորձերը՝  
տիրապետող դիրք ստանալ Տիբետում կամ  
ուղարկել գեսապանութիւն Լիսասս, տիբետա-  
կան կառավարութեան վրա ազգեցութիւն  
ձեռք բերելու նպատակով, կամ, վերջապէս,  
Լիսասսի վրա հովանաւորութիւն հաստատելու  
նպատակով։ Ամեն մի այդպիսի միջոց կը  
սաստկացնէ առաջ գոյութիւն ունեց ող գծուա-  
րութիւնները։ Անգլիան ամեննեին մտադիր չէ  
միացնել Տիբետը իր երկիրներին։ Բրօգրիկի  
առաջարկութիւնը ընդունվեց 270 ձայններով  
ընդգէմ 61-ի։

ՕԴԵՍՍԱ։ Ապրիլի 1-ին մայր տաճարում  
նօվոմիլդորդեան եպիսկոպոս Կիրիօնը՝ զօր-  
քերի հրամանատարի, քաղաքապետի, գենե-  
րալիտէտի, քաղաքագլխի, օտար հիւպատու-  
ների, զանազան վարչութիւնների ներկայա-  
ցուցիչների և ազօթողների ահագին բազմու-  
թեան ներկայութեամբ ծովապետ Մակարօվին,  
«Պետրօպաւլօվսկ» զբանակիրի մեռած օֆի-  
ցէրների և նաւաստինների համար հոգեհան-  
գիստ կատարեց։

ՍԵՎԱԱՍՕՊՈՒ, ԺՈՂՈՎՐԴԻ ահազին բազմութեան ներկայութեամբ Կլաղիմիրեան տաճարում հոգեհանդիստ կատարվեց ծովապետ Մակարօվի և սպանված ծովագնայների համար Տեսաւ թեհանը մնանաւու է:

Տիրութիւնը ըստիանուր է:  
Տօկիօ: (Բէյտ. գործ.): Տօգօի Պօրտ-Ար-  
տուրի վրա գործած եօթեմորդ յարձակման և  
«Պետրօպալովսկի» կործանման լուրը այսուեղ  
ստացվեց մասնաւոր հեռագրով առաւօտեան  
ժամը 8-ին: Այդ հեռագրում արտայայտված  
է ցաւակցութիւն ծովապետի մահվան համար:  
Ծովապետ Մակարօվսկ վայելում էր իր հակա-  
ռակորդ եապօնացիների խոր յարգանքը:  
Նրանք զարմանում էին նրա գործելու եղա-  
նակի վրա. նոյնպէս և այն բանին, թէ ինչ-  
պէս նա վերականգնեց ոռու նաւասորմի հըռ-  
չակը և վարում էր անհաւասար կոփւր:

ՀօՆԴՈՆ: (Թէյտ. գործ.): «Թայմսը» ստացել է իր պատերազմական թղթակցից, որ գտնվում էր նաև վրա Պօրտ-Արտուրի մօտերը, հետևեալ հեռագիրը. «Առաւօտեան ժամը 4<sup>1</sup>/<sub>2</sub>-ին ես տեսայ եազօնական էսկադրան, որ գնում էր Պօրտ-Արտուրի ուղղութիւնով. Նաև իրի թւումն էին «Նիսսախնը» և «Կատուգան», որոնք աւաշին անգամն էին երկում պատերազմի վայրում: Երբ մենք մօտեցանք

Պօրտ-Արտուրին, այնտեղ գտանք արդէն և ապօնական 6 կրէյսէրներ, որոնք դիմակաւում էին առաւտեան վաղ Պօրտ-Արտուրի վրա արլած ականային յարձակումը։ Առաւտեան ժամը 10-ին ափերի մարտկոցները կրակ բացին։ Տօգօի պատերազմական նաւերը երեք անգամ՝ 18 հանգոյց արագութիւնով ծովեցին ռուսական դիրքի ետևը այն ժամանակ, երբ ռուսները կրակը շարունակում էին։ Կէսօրի մօտերը Տօգօն հեռացաւ, աւելի շատ ցոյց անելով՝ քան ռմբակոծութիւն, և Հռ ստանալով լուրջ վասներ։ Այսօր Պօրտ-Արտուրի առաջ գտնվում են եապօնական 40 նաւեր, ականակիր նաւերն էլ հետ հաշւած»։

ՏՕԿԻՕ («Մէյտ: գործ.»)։ Ծովագետ Միուն հաղորդում է, որ ծովագետ Տօգօն ջրասոյզ արեց ռուսական մի հակա-ականանաւ։ Եաւանդաւելու եռումու եռուանձեւ էր կան-

պօնացիների կողմից կորուստներ չը կան,  
բացի մի վիրաւորից։  
ՎիշվաՅի։ Գլխաւոռ Խորհուրդն հետևեաւ

ԳԵՐՈՅԱՅԻ: Խըսաւոր խորհուրդը՝ համապատակ որոշումն ընդունեց. «Գլխաւոր խորհուրդը, ուղևական նաւատօրմին հասած սուլդից զգացված, դիմում է բարեկամ դաշնակից ազգի Թագավորին արտայայտելով խորին համակը լութին»:

ասում է, որ ոռւս նաւատօրմի կը ած վնասը  
Գերմանիայում խորին ցաւակցութիւն առա-  
ջացրեց:  
ԲԵՐԼԻՆ (Յատուկ): Սէուլից հաղորդում են,  
որ եապօնական բանակի հրամանատարը կօ-  
րէական կառավարութեանը հրաւիրեց Սէուլի  
և միւս նշանաւոր քաղաքների առողջապահա-  
կան դրութիւնը բարելաւել, որովհետև եր-  
կիւղ կայ, որ ամառը կարող են տարափոխիկ  
համաձարակ հիւմանդրութիւններ առաջանալ:  
ԲԵՐԼԻՆ: (Յատուկ): Վիէննայից եկած տե-  
ղեկութիւնների համաձայն, եապօնական և չի-  
նական գեսապահները հաղորդեցին, որ Եապօ-  
նիայի և Զինաստանի դաշնակցութեան լուրե-  
րը Ռուսաստանի դէմ հիմքից զուրկ են: Զի-  
նական դիպլօմատը յարակցեց, թէ շատ հաւա-  
նական է, որ իսաղաղութիւն կը վի աւելի

